

॥ దీం నైఁ తేచ్చుటేయ ॥

భాష్యక వ్యాఖ్య

0148

03.10.2021 - ఆవిలోరము

“ ఆ ది ప్ర ర్వ ము ” - విష్ణు విజ్ఞాన ప్రపాదము

“ బిష్ణుశ్శస్తర భ్యుప్మ ॥

శుభ్రంబరథరం విష్ణుం శసితర్షం చతుర్షుషమ్ ।
తృప్తస్తతస్తనం భ్యుయేతి సర్వవిభూతశింతయే ॥

“ తీవ్రిప్సి భ్యుప్మ ॥

సమస్తుష్ట్యం మతోదేత నీరియణ కృతానిధి ।
పాతా త్రణం తృష్ణత్తైలేష ఘ్రథ్యంధ్య దయానిధి ॥

“ మహిభార్త శ్రీపతి ఫలమ్ ॥

ద్వైపాయునైష్ట తుట జిష్టపుతమల్పుమేయం । త్రిశ్యం తవత్తుమధ పాతశారం కితం చ ।
యే భారతం సమధిగఢ్యతి తిత్యతోనం । కిం తప్య తృప్తురష్ట్రిరఘైష్టేత్ ॥

“ అధి సంకల్పః ॥

శ్రీమదాదిపరాహాక్షేత్రే, విరాజమానస్య, దేవదేవిశత్తమస్య, జగద్రుక్షణార్థ, మవతీర్షస్య, శ్రీమదఖలాండకిషిద్ధి
బిష్ణేండనాయకస్య, శ్రీవేచ్ఛాట్యేరస్తోమిగం, అసుగ్రహపుసాదేస, సర్వోపాఠ, భక్తజనానాఠ, ఆధిష్యాధి,
నివృత్తిధ్వారా, ఆయురారోగ్యర్థాభవృద్ధార్థం, విష్ణుచికాత్రిమిజిత, సమస్త, దుష్టభావ నివారణార్థం
సర్వాంశ్చ, నివృత్తిధ్వారా, సకలత్రేయోఽభవృద్ధార్థం, ధర్మార్థ, కొమమెక్కావ్య, చతుర్వీధ, పురుషార్థ ఘల
సిద్ధార్థం, వాజ్ఞానఃకాయ, ప్రవర్తిత, అగేక జగ్మాధు, గిబ్బాణార్థం, సమస్త, పౌష్టయార్థం చ, గిష్టసంరక్షణార్థం
శ్రీమస్తహస్తభారతే, ఆచిపర్వతే, యథాశక్తి, సప్తప్సితమాధ్యాయాగ్రాగ్రత, శీతకపారాయణం, ఆచార్యముఖేస,
కరిష్టమవే ॥

“ వ్యోపి భ్యుప్మ ॥

త్వీం తసిష్టప్తార్థం శక్తిః ప్రాతుమకల్పశ్మల్ ।
తరిషరిత్యసిం తందే మకతితం తపోనిధిమ్ ॥

త్వీపాయ విష్ణురుపాయ త్వీపరుపాయ విష్ణుతే ।
నమే త్రై లుహ్మలధయే, తేసిశ్చాయ నమోనమః ॥

అధ్యాయః-67 సత్తపణీతమో2ధ్యాయః సమ్మివపర్వ
దేవతాదైత్యాదీనామంశావతారణాం దిగ్గర్భవమ్

పక్షాత్ స జజ్జే మరుతాం దేవానామరిమర్దనః ।

ద్రుపదశ్చైవ రాజర్షిస్తత ఏవాభవద్గణాత్ ॥ ॥ 67 - 80 ॥

మానుషే నృప లోకే2స్నేహ సర్వశప్తభృతాం వరః ।

తతశ్చ కృతవర్ణణాం విద్ధి రాజజ్ఞనాధిపమ్ ॥ ॥ 67 - 81 ॥

తమప్రతిమకర్ణణాం క్షత్రియర్షభసత్తమమ్ ।

మరుతాం తు గణాద్విద్ధి సశ్జాతమరి మర్దనమ్ ॥ ॥ 67 - 82 ॥

విరాటం నామ రాజానం పరరాష్టప్రతాపమ్ ।

అరిష్టాయస్తు యః పుత్రో హంస ఇత్యభివితుతః ॥ ॥ 67 - 83 ॥

స గ్నార్యపతిర్జజ్జే కురువంశవివర్ధనః ।

ధృతరాష్ట్ర ఇతి భ్యాతః కృష్ణద్వైపాయనాత్మజః ॥ ॥ 67 - 84 ॥

దీర్ఘబాహుర్పుహోతేజాః ప్రజ్ఞాచక్షుర్పూర్ధాధిపః ।

మాతుర్లోషాద్మహేః కోపాదన ఏవ వ్యజాయత ॥ ॥ 67 - 85 ॥

తైవావరజో భ్రాతా మహాసత్యో మహాబలః ।

స పాణ్మలితి విఖ్యాతః సత్యధర్మరతః సుచిః ॥ ॥ 67 - 86 ॥

అత్రేష్ట సుమహాభాగం పుత్రం పుత్రవతాం వరమ్ ।

విదురం విద్ధి తం లోకే జాతం బుద్ధిమతాం వరమ్ ॥ ॥ 67 - 87 ॥

కలేరంశస్తు సజ్జజ్జే భువి దుర్యోధనో నృపః ।

దుర్మధ్ిర్భుర్భుర్మతిష్ఠైవ కురూణామయశస్త్రరః ॥ ॥ 67 - 88 ॥

జగతో యస్తు సర్వస్య విద్యిష్టః కలిపూరుషః ।

యః సర్వాం ఫూతయామాస పృథివీం పృథివీపతే ॥ ॥ 67 - 89 ॥

ఉద్దీపితం యేన వైరం భూతాన్తకరణాం మహాత్ ।

పాలస్త్ర్య భ్రాతరశ్చస్య జజ్జిరే మనజేష్యహ ॥ ॥ 67 - 90 ॥

శతం దుఃశాసనాదీనాం సర్వేషాం క్రూరకర్మణామ్ |
దుర్గుభో దుఃసహశైవ యే చాన్యే నానుకీర్తితాః ||

॥ 67 - 91 ॥

దుర్యోధనసహయాస్తే పొలస్త్య భరతర్షభ |
ఐశ్వర్యపుత్రో యుయుత్సుశ్చ ధార్తరాష్ట్రః శతాదికః ||

॥ 67 - 92 ॥

జనమేజయ ఉవాచ
జ్యేష్ఠమజ్యేష్ఠతామేషాం నామధీయాని వా విభో |
ధృతరాష్ట్రస్య పుత్రాణామానుపూర్వేణ కీర్తయ ||

॥ 67 - 93 ॥

వైశమ్యాయన ఉవాచ
దుర్యోధనో యుయుత్సుశ్చ రాజన్ దుఃశాసనస్తథా |
దుఃసహో దుఃశలశైవ దుర్గుభుశ్చ తథాపరః ||

॥ 67 - 94 ॥

వివింశతిర్వికర్మణ్ణు జలస్తః సులోచనః |
విన్నానువిన్నో దుర్భర్షః సుబాహలర్షస్పథర్షణః ||

॥ 67 - 95 ॥

దుర్గుర్వణో దుర్గుభుశ్చ దుషుర్ణః కర్మ ఏవ చ |
చిత్రోపచిత్రో చిత్రాక్షశ్చారుశ్చిత్రాభజ్ఞదశ్చ హ ||

॥ 67 - 96 ॥

దుర్గుదో దుష్టుహర్షశ్చ వివిత్సుర్వికటః సమః |
ఉండ్రునాభః పద్మనాభస్తథా నన్నోపన్నకో ||

॥ 67 - 97 ॥

సేనాపతిః సుషేణశ్చ కుణ్ణోదరమహోదరో |
చిత్రబాహలశ్చిత్రవర్మా సువర్మా దుర్విరోచనః ||

॥ 67 - 98 ॥

అయోబాహలః మహోబాహలశ్చిత్రచాపసుకుణ్ణలో |
భీమవేగో భీమబలో బలాకీ భీమవికమః ||

॥ 67 - 99 ॥

ఉగ్రాయుధో భీమశరః కనకాయుర్భుధాయుధః |
దృఢవర్మా దృఢజ్ఞతః సోమకీర్తిరమాదరః ||

॥ 67 - 100 ॥

జరాసన్ధో దృఢస్తః సత్యస్తః సహస్రవాక్ |
ఉగ్రగ్రేవా ఉగ్రసేనః క్షేమమూర్తిస్తదైవ చ ||

॥ 67 - 101 ॥

అపరాజితః పణ్ణితకో విశాలాక్షో దురాధనః |
దృఢహస్తః సుహస్తశ్చ వాతవేగ సువర్మసౌ ||

॥ 67 - 102 ॥

ఆదిత్య కేతుర్భవ్యాశి నాగదత్త అనుయాయినో ।
కవచి నిష్ట్మీ దణ్ణి దణ్ణధారో ధనుర్భవః ॥

॥ 67 - 103 ॥

ఉగ్రో భిమరథో వీరో వీరబాహురలోలుపః ।
అభయో రౌద్రకర్మా చ తథా దృఢరథశ్చ యః ॥

॥ 67 - 104 ॥

అనాధృష్యః కుణ్ణబేదీ విరావీ దీర్ఘలోచనః ।
దీర్ఘబాహుర్భవోబాహుర్మ్యధోరుః కనకాజ్ఞదః ॥

॥ 67 - 105 ॥

కుణ్ణజఖ్యితకష్టైవ దుఃఖలా చ శతాధికా ।
వైశ్వాపుత్రో యుయుత్సుశ్చ ధార్తరాష్ట్రః శతాధికః ॥

॥ 67 - 106 ॥

“శ్రీహితిక”

ః “గాంపింద్ర నాణు సీంతీర్థినామ్” ॥

॥ అథ క్షమా బ్రాహ్మనా ॥	8	యదక్షరపదబ్రథష్టం మాత్రాశీగం చ యద్భవేత్ ,
తత్సుర్పం క్షమాతాం దేవ నారాయణ సమోస్తుతే ॥
॥ అథ లోకక్షేమ బ్రాహ్మనా ॥	8	సర్వోభవస్తు సుఖసః సర్వోసంతు నిరాపయః ,
సర్వోభద్రాశి పత్సంతు మాకశ్చీత్ దుఃఖబాగ్నవేత్ ॥
॥ అథ భగవత్సుమర్మణామ్ ॥	8	కాయీగ వాచా మసీంద్రియైర్మా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రత్యతీస్ఫుభావాత్ ,
కర్శమి యద్భుత్కలం పరష్పై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥
॥ అథ మంగళామ్ ॥	8	త్రియః కాన్తాయ కజ్ఞాణగిధయ్ సిధయ్యోనామ్ ,
శ్రీవేజ్యాపురివాసాయ శ్రీవివాసాయ మంగళామ్ ॥